

Преди да се изпише тази хронология на абсурда - нека условно да я назовем "2014-2015" - чиито участници по-натък ще бъдат посочвани с истинските им имена, не бях се замислял надълбоко какъв е процесът за достигане до едно откритие. Сега вече съм напълно убеден, че Исак Нютон и Дмитрий Менделеев са били любимци на съдбата. За разлика от мен. На великия англичанин fortunата директно подсказала наличието на земно притегляне, като го чунала по главата с паднала от дървото над него ябълка, и на Нютон му оставало само да формулира закона. А пък открителите на прочутата таблица на химичните елементи я изсънувал цялата през една нощ, без да хаби дори свещи за осветление върху писалището си.

Е, като отявлен нелюбимец на съдбата моята голгота продължи повече от една година, докато прозира, че "Мълчанието е вик". Максима напълно в стила на антиутопията "1984" на Джордж Оруел. Описала едно общество, в което ръководни са принципите: "Войната е мир", "Свободата е робство", "Невежеството е сила". И където държателите на властовия ресурс са прозрели, че "Който контролира миналото, контролира бъдещето, който контролира настоящето, контролира миналото".

Сагата започна на 18 декември 2013 г. В книжарницата на фирма "Индекс" на софийската улица "Христо Белчев" №2 откривам

Лъжица за ничия уста

Борбата с корупцията е символична и на гуми, гоуде ли рег го гела, институциите просто мълчат

Славчо
КЪНЧЕВ*

новополучената монография

"Многото лица на корупцията: установяване на уязвимите места на ниво сектори на икономиката и държавното управление" под редакцията на Едгардо Кампос и Санджая Прадхан. Създадена е от колектив на Световната банка и общава емпирическите изследвания в сферата на държавното управление и борбата с корупцията за периода 2000-2010 г. в различни страни.

Следя за появата на този род литература повече от две десетилетия. Нали едно от установените задължения на Асоциацията за борба против корупцията в България (АБКБ), на чийто УС съм председател, е да бъде информирана за новите постижения в теорията и практиката за противодействие на "сребърните аргументи", както още древните римляни са наричали подкупите, за да оказва методическо съдействие на държавните институции, че дано най-накрая да сглобят противокорупционната помпа и да попресушат корупционното тресавище у нас.

Действие второ. Осъществявам сондажи в някои от най-големите компании дали биха участвали във финансирането и безплатното разпространение на книгата сред представителите на трите власти, последвано от уъркшоп по темата. Пристъпвам към мероприятията със смесени чувства. Убеден съм в полезността на знанието относно практическите мерки за редуциране на корупционните нива в шест от важните сектори на българската икономика, за което би могла да допринесе монографията: фармацевтичният сектор; образователната система; дърводобива; електроенерге-

тиката; сферата на петролните продукти; ВиК сектора. Освен това са разгледани и методики за минимизиране на корупционните практики в системата за управление на държавните финансии: публичните търгове, данъчните служби, митниците.

Голямата корупция е неразривно свързана с прането на пари

Ето защо в монографията накрая е отделено място на начините за контрол и противодействие на прането на пари като ефикасно средство както за установяване и санкциониране на предхождащите корупционни актове, така и за тяхното обезсмисляне изобщо за извършване поради перспективата "мръсните пари" да бъдат заловени, а виновниците да понесат заслужено наказание. Като епигло е главата, в която се разглеждат проблемите в перспектива. Казано накратко - изключително полезно пособие, стига да са налице желаещи да го ползват. Търсената сума за неговото издаване е около 40 000 лева.

Уви, сред големите компании, където правя контакти, желаещи да финансират издаването на монографията не се намериха, с изключение на "Лукойл", откъдето беше поет ангажимент за частичен участие при условие, че има и други спомоществатели от едрия бизнес. Ето защо решавам да се прехвърля в банковия сек-

тор, там да търся родолюбиви бизнесмени, ако ли няма такива, то поне желаещи да напишат един плюс на публичния облик на финансовата институция, която представляват.

Първият адресат е председателят на УС и главен изпълнителен директор на УниКредит Булбанк АД. Предложението е внесено на 25 април 2014 г. и притежава съответния вх. №0911-08-006864. Отговорът е от 9 май. Научавам от него, че голямата банка няма "на този етап определен бюджет по програмите на банката за корпоративна социална отговорност, който да може да се отдели за подобна извънредна активност". Естествено, в отговора не е пропуснато да бъде отбелязано, че "Като оценяваме високо желанието ви да допринасяте за борбата против корупцията, нещо, което с ежедневната си дейност банката също неуморно насърчава..." Ех,

какъв лош късмет

че точно в моя случай УниКредит Булбанк АД е нещо гроги... Вторият адресат е Първа инвестиционна банка АД, поточно председателят на нейния Управителен съвет. Предложението е внесено на 22 май м. г. с вх. №45-2763. Експедитивно, още на 2 юни, ни беше предоставена информация, че "За голямо наше съжаление не разполагаме със свободен спонсорски бюджет". В първоначално, съгласно "Англо-българския речник", изд. на БАН, 1973 г., думата "sponsor" означава "поръчител, настойник, опекун". Чак като четвърто значение е посочено нейното американско значение "лице, което плаща за рекламна кампания". Но борбата срещу ендемичната корупция в България не би могла да представлява изява от което и да е от гореизброените естества. И

най-вече като реклама.

Точно такава беше моята мотивация, когато финансирах изцяло с лични средства издаването и безплатното разпространение сред държавните институции у нас още през 2000 г. на монографията на Световната банка "Борбата против корупцията: сравнителен преглед на избрани правни аспекти на държавната практика и важни международни инициативи".

На 22 май 2014 г. направих предложение за

участие във финансирането

на монографията на Световната банка, с вх. №5766, на деловодството на Корпоративна търговска банка. Отговорът беше категорично ясен, понеже изобщо не беше изпратен. По същия нетълкувателен начин отговори на предложението с вх. №1500-0007/12.06.2014 г. председателят на Управителния съвет на Алианс банк България АД. Компанията му прави - като липса на отговор, председателката на Управителния съвет на Българо-американската кредитна банка АД, където предложението е с вх. №22031-В. Като истинска специалистка по финанси, прозряла, че "мълчанието е злато", постъпи и председателката на УС на Банка ДСК АД спрямо стандартния текст на предложението, внесено в тамошното деловодство под вх. №01-10-04234/12.06.2014 г.

На адресираното до председателя на Надзорния съвет на Прокредит банк АД с вх. №9492/12.06.2014 г. предложение АБКБ получи обратна информация за "въздръжане от участие", но, много важно! - съпроводено от пожелание за успех, и то лично от изпълнителния директор.

Следващият адресат е американската фондация "Амери-

ка за България". Отказът, изпратен по e-mail, е учтив, но твърд и окончателен. Предложението ми за естеството на отговора се оправда, нали АБКБ не е измежду тинк-танковете - придворни поети на неолибералната доктрина.

Ето че идва огромната изненада. Не си мислете, че се е пръкнало финансиране на учебното пособие за борба против корупцията. Изненадата всъщност е антиизненада, понеже на внесено с вх. № БНБ-103568/28.08.2014 г. предложение до Иван Искров банката, на която той се явява гувърнор, да спомоществателства издаването на монографията на една нейна колежка, и то от доста по-едър калибър - Световната банка,

отговор изобщо не се получи

Като антиизненадата прозвуча от неоспоримия факт, че БНБ е държавна институция, спрямо която са валидни законите у нас, а съгласно Административно-процесуалния кодекс АПК, чл. 118: срокът за решение по предложението се

взема най-късно 2 месеца след неговото постъпване, когато е необходимо по-продължително проучване, срокът за вземане на решение може да бъде продължен от по-горестоящия орган до 6 месеца, за което се съобщава на подателя.

Някой би могъл да ми възрази: какъв отговор, какви пет лева, пардон 40 000? То на Иван Искров му гори шапката за 3,6 млрд. лв., как така ще мисли за някаква си монография срещу корупцията? Не съм съгласен, шапката не е негова, а на суверена. И тя изгоря. Изгоря не заплатата на управителя на БНБ от около 45 000 лева на месец, далеч повече, отколкото би струвало отпечатването на монографията.

Последният български адресат с вх. № 08.01-1/05.01.2015 на деловодството на Министерския съвет е премиерът на Република България. Въпреки че посоченият чл. 121 от АПК важи и за него, и до днешна дата АБКБ не е получила писмен отговор. Единствената информация е устна, от кабинета на Меглена Кунева: "Пари няма".

Наистина борбата с корупцията е лъжица за ничия уста в България. Уви, поне засега! Понеже минимизирането на корупционните практики у нас може да разгуби властовата конфигурация. И който контролира настоящето, да загуби потенциала си да го прави. Тогава, като в антиутопията на Джордж Оруел - твърде валидна и за България - изчезва и властта над миналото, а следователно и над бъдещето. Пък то - бъдещето, си е най-важното. Затова и чрез корупционните механизми се трупат "бели пари за черни дни". Понякога насъбраното е с толкова много нули след първоначалната цифра, че собствените му с нетърпение очакват "черните дни".

А мълчанието е вик. Не-е-е!!!

*Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България